

Drugostopenjski študijski program

BIBLIOTEKARSTVO, INFORMACIJSKI IN ZALOŽNIŠKI ŠTUDIJI

Oddelek za
bibliotekarstvo,
informacijsko
znanost in
knjigarstvo

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FF

Filozofska
fakulteta

Podatki o programu

naziv: Drugostopenjski študijski program

Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji

trajanje: 2 leti

točke: 120 kreditnih točk po ECTS

Študijski program ima naslednje smeri:

- **Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji – enopredmetna smer**

Usmeritve:

- Bibliotekarstvo
- Informacijska znanost
- Založništvo

- **Bibliotekarstvo in informacijski študiji – dvopredmetna smer**

- **Bibliotekarstvo in informacijski študiji – dvopredmetna pedagoška smer**

Dvopredmetno študijsko smer Bibliotekarstvo in informacijski študiji je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi študijskimi programi oz. smermi, ni pa je mogoče kombinirati z dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oz. smermi, razen z dvopredmetno pedagoško smerjo Andragogika in dvopredmetnim pedagoškim študijskim programom Pedagogika.

Dvopredmetno pedagoško študijsko smer Bibliotekarstvo in informacijski študiji pa je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oz. smermi.

Dvopredmetno pedagoško študijsko smer Bibliotekarstvo in informacijski študiji je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oz. smermi, ni pa je mogoče kombinirati z dvopredmetnimi (nepedagoškimi) študijskimi programi oz. smermi.

Opis programa

Študijski program Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji zajema tri raznolika, a med seboj tudi zelo povezana področja: bibliotekarstvo, informacijsko znanost in založništvo. Prvi letnik enopredmetne smeri je skupen za vse študente in študentke, v drugem letniku pa so obvezni predmeti odvisni od usmeritve, izbrane ob vpisu v prvi letnik. Na dvopredmetnih smereh ni usmeritev, v nabor obveznih predmetov pa so vključene predvsem vsebine s področja bibliotekarstva in informacijske znanosti. Na pedagoški smeri polovico predmetnika sestavljajo vsebine s področja didaktike in pedagogike.

Področje bibliotekarstva se osredotoča na upravljanje gradiva, ki ga zbirajo, ohranjajo in organizirajo različne vrste knjižnic. Ukvarja se tudi z vprašanji delovanja različnih vrst knjižnic, njihovimi vlogami v družbi in storitvami, ki jih knjižnice ponujajo svojim uporabnikom (na primer informacijsko opismenjevanje, svetovanje za branje, posredovanje informacij iz gradiva ter informacij o gradivu, podpora raziskovalcem). Pri predmetih s področja bibliotekarstva se v okviru drugostopenjskega programa študenti in študentke spoznajo s tematikami, kot so upravljanje knjižnic, organizacija in vodenje informacijske službe, informacijsko opismenjevanje ter upravljanje z informacijskimi viri.

Bibliotekarstvo za vrsto svojih dejavnosti uporablja principe informacijske znanosti, področja, ki preučuje značilnosti informacij, informacijskih potreb in informacijskega vedenja ljudi z namenom ustvarjanja sistemov, ki bodo omogočili čim boljšo uporabnost in dostopnost informacij. Informacijska znanost se torej ukvarja z življenjskim ciklom informacij od njihovega nastanka, zbiranja, organizacije, shranjevanja, pridobivanja, posredovanja, zaščite in predstavitve. Pri predmetih s področja informacijske znanosti se študenti in študentke na drugosto-

penjskem študijskem programu spoznajo z naprednejšimi tematikami organizacije informacij, s samostojnim načrtovanjem, vzdrževanjem in vrednotenjem digitalnih knjižnic in sistemov za poizvedovanje, več izvedo tudi o bibliometriji ter uporabnikih informacijskih virov in storitev.

Področje knjigarstva pa se primarno ukvarja s preučevanjem knjige z vidika preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Združuje teoretično preučevanje različnih vlog branja v družbenem in založniškem kontekstu ter praktično spoznavanje organizacije in narave dela v založniško-medijskih hišah. Pri predmetih s področja knjigarstva se študenti in študentke na drugostopenjskem študijskem programu spoznajo s tematikami, kot so uredniške tehnike, upravljanje in finančno vodenje založb ter trženje v založništvu.

Vsa tri področja so zelo povezana, zato so nekateri predmeti skupni vsem usmeritvam (na primer marketing, raziskovanje, uporabniki), študenti in študentke pa lahko kot izbirne predmete poslušajo tudi predmete preostalih dveh usmeritev.

Študenti in študentke se povezujejo v okviru Sekcije študentov bibliotekarstva, ki je del Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. S sodelovanjem v sekciji že v času študija vzpostavljajo stike s prihodnjimi delodajalci ter z udeležbo na strokovnih srečanjih dobijo vpogled v najnovejše dogajanje predvsem na področju bibliotekarstva. Predstavniki Sekcije študentov bibliotekarstva skupaj s tutorji skrbijo tudi za raznovrstne aktivnosti na oddelku, ki študente povezujejo ter jim omogočajo pridobivanje dodatnih znanj in izkušenj. Študenti in študentke lahko med študijem obogatijo svoja znanja tudi s študentskimi izmenjavami Erasmus, kjer lahko izbirajo med vrsto sorodnih programov v tujini; med najbolj priljubljenimi so Oxford Brookes University in City University (London), Charles University (Praga) in Vilnius University (Vilna).

Predmetnik – BIBLIOTEKARSTVO, INFORMACIJSKI IN ZALOŽNIŠKI ŠTUDIJI: enopredmetna smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj kreditne točke
1. letnik				
vse tri usmeritve				
1. semester				
1. Organizacija informacij	30	30	60	8
2. Raziskovalne metode	30	15	45	6
3. Uporabniki informacijskih virov in storitev	15	15	30	4
4. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje				*12*
2. semester				
5. Načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice	30	30	60	8
6. Upravljanje knjižnic in založb	15	15	30	4
7. Marketing za bibliotekarje in založnike	15	15	30	4
8. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje				*14*
2. letnik				
usmeritev Bibliotekarstvo				
3. semester				
9. Organizacija in vodenje informacijske službe	45	30	75	8
10. Informacijsko opismenjevanje	30	30	60	6
11. Upravljanje knjižnic	45	15	60	6
12. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje				*10*
4. semester				
13. Magistrsko delo				24
14. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje				*6*
usmeritev Informacijska znanost				
3. semester				
9. Bibliometrija	15	15	30	4
10. Načrtovanje in vrednotenje sistemov za poizvedovanje	30	30	60	8
11. Upravljanje z informacijskimi viri	15	15	30	4
12. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje				*14*

4. semester

13. Magistrsko delo	24
14. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje	*6*
usmeritev Založništvo	

3. semester

9. Uredniške tehnike	30	15	45	6
10. Upravljanje in finančno vodenje založb	30	15	45	5
11. Trženje v založništvu	30	15	45	5
12. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje				*14*

4. semester

13. Magistrsko delo	24
14. Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje	6

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Avtorsko pravo in informacijski viri	15		15	30	4
2. Bibliopedagoško delo	30		30	60	8
3. Družboslovna statistika	15		15	30	4
4. Izbrana poglavja iz bibliotekarstva	15		15	30	4
5. Izbrana poglavja iz informacijske znanosti			30	30	4
6. Izbrana poglavja iz založniških študij	15		15	30	4
7. Izobraževalno založništvo	15		15	30	4
8. Oblikovanje spletnih strani 2	15	30		45	4
9. Slikovne informacije v digitalni knjižnici	15		15	30	4
10. Študij uporabnikov	15		15	30	4
11. Urejanje in priprava vsebin od rokopisa do tiska	15		15	30	4
12. Zbirke celotnih besedil	15		15	30	4
13. Zgodovina slovenskega založništva	30		15	45	6
14. Znanstveno založništvo	15		30	45	4
15. Delovna praksa					6

Za posamezno usmeritev je kot strokovni izbirni predmet mogoče izbrati tudi obvezni predmet druge usmeritve

Predmetnik – BIBLIOTEKARSTVO IN INFORMACIJSKI ŠTUDIJI: dvopredmetna smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Organizacija informacij D	30		15	45	6
2. Raziskovalne metode	30		15	45	6
3. Uporabniki informacijskih virov in storitev	15		15	30	4
2. semester					
4. Načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice D	30		15	45	6
5. Marketing za bibliotekarje in založnike	15		15	30	4
6. Izbirni strokovni predmeti ali zunanji izbirni predmeti					*4*
2. letnik					
3. semester					
7. Organizacija in vodenje informacijske službe D	45		15	60	6
8. Informacijsko opismenjevanje D	30		15	45	4
9. Upravljanje knjižnic D	45		0	45	4
4. semester					
10. Magistrsko delo					12
11. Izbirni strokovni predmeti ali zunanji izbirni predmeti					*4*

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Avtorsko pravo in informacijski viri	15		15	30	4
2. Družboslovna statistika	15		15	30	4
3. Izbrana poglavja iz bibliotekarstva	15		15	30	4
4. Izbrana poglavja iz informacijske znanosti			30	30	4
5. Izbrana poglavja iz založniških študij	15		15	30	4
6. Izobraževalno založništvo	15		15	30	4
7. Oblikovanje spletnih strani 2	15	30		45	4
8. Slikovne informacije v digitalni knjižnici	15		15	30	4
9. Študij uporabnikov	15		15	30	4
10. Urejanje in priprava vsebin od rokopisa do tiska	15		15	30	4
11. Zbirke celotnih besedil	15		15	30	4
12. Zgodovina slovenskega založništva	30		15	45	6
13. Znanstveno založništvo	15		30	45	4
14. Delovna praksa D					4
15. Knjižno posredovanje	15		15	30	4
16. Bibliometrija	15		15	30	4
17. Upravljanje z informacijskimi viri	15		15	30	4
18. Upravljanje knjižnic in založb	15		15	30	4
19. Uredniške tehnike	30		15	45	6
20. Upravljanje in finančno vodenje založb	30		15	45	5
21. Trženje v založništvu	30		15	45	5

Predmetnik – BIBLIOTEKARSTVO IN INFORMACIJSKI ŠTUDIJI: dvopredmetna pedagoška smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Organizacija informacij D	30		15	45	6
2. Uporabniki informacijskih virov in storitev	15		15	30	4
3. Skupni del pedagoškega modula	45	16	30	75	6
2. semester					
4. Bibliopedagoško delo	30		30	60	8
5. Skupni del pedagoškega modula	30	16	15	75	6
2. letnik					
3. semester					
6. Informacijsko opismenjevanje D	30		15	45	4
7. Upravljanje knjižnic D	45		0	45	4
4. semester					
8. Pedagoška praksa za bibliotekarje	0		15	15	6
9. Magistrsko delo D					12
10. Izbirni strokovni predmeti ali zunanji izbirni predmeti					*4*

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice D	30		15	45	6
2. Marketing za bibliotekarje in založnike	15		15	30	4
3. Organizacija in vodenje informacijske službe D	45		15	60	6
4. Raziskovalne metode	30		15	45	6
5. Avtorsko pravo in informacijski viri	15		15	30	4
6. Izbrana poglavja iz bibliotekarstva	15		15	30	4
7. Izbrana poglavja iz informacijske znanosti2	0		30	30	4
8. Izbrana poglavja iz založniških študij	15		15	30	4
9. Izobraževalno založništvo	15		15	30	4
10. Oblikovanje spletnih strani 2	15	30		45	4
11. Slikovne informacije v digitalni knjižnici	15		15	30	4
12. Študij uporabnikov	15		15	30	4
13. Urejanje in priprava vsebin od rokopisa do tiska	15		15	30	4
14. Zbirke celotnih besedil	15		15	30	4
15. Zgodovina slovenskega založništva	30		15	45	6
16. Znanstveno založništvo	15		30	45	4
17. Knjižno posredovanje	15		15	30	4
18. Bibliometrija	15		15	30	4
19. Upravljanje z informacijskimi viri	15		15	30	4
20. Upravljanje knjižnic in založb	15		15	30	4
21. Uredniške tehnike	30		15	45	6
22. Upravljanje in finančno vodenje založb	30		15	45	5
23. Trženje v založništvu	30		15	45	5

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice

Samostojna zasnova, načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice v konceptualnem in tehnološkem smislu. Samostojno vrednotenje različnih vidikov digitalne knjižnice.

Uredniške tehnike

Organizacija in narava uredniškega dela, temeljna uredniška opravila. Osnove urejanja besedil, etika uredniškega dela, avtorsko pravo, vloga urednika v založniškem procesu.

Upravljanje knjižnic

Strokovno vodenje knjižnic vseh vrst. Postopki pri vodenju in delovanju knjižnice ter ustrezna komunikacija z osebjem v knjižnici ter finančeri in drugimi ustanovami zunaj knjižnic.

Uporabniki informacijskih virov in storitev

Različne vrste informacijskih potreb glede na različne kriterije, vedenje in ravnanje posameznika pri iskanju informacij. Uporaba ustreznih informacijskih virov, posredovanje informacij.

Bibliometrija

Bibliometrija kot del informacijske znanosti, njen zgodovinski razvoj. Vrste bibliometrijskih raziskav, metod ter informacijskih virov. Uporaba analize citiranja in bibliometrijskih metod za vrednotenje različnih vidikov znanstvenega dela.

Informacijsko opismenjevanje

Pojem informacijske pismenosti, procesi informacijskega opismenjevanja in vloga informacijskega strokovnjaka-knjižničarja pri njem. Metode in oblike informacijskega opismenjevanja, predvsem v šolskem okolju.

Upravljanje z informacijskimi viri

Študent se seznani z organizacijo in strukturo online informacijskih virov in z razlikami med klasičnimi in najnovejšimi viri. Pri tem spozna načine pridobivanja virov, vzdrževanja in ohranjanja teh virov. Spozna vrste dostopa, licenciranje, založniško politiko in načine upravljanja z viri. Nauči se kritično vrednotiti pridobljene informacije, in sicer tako v primarnih virih kot citatnih informacijskih sistemih.

Raziskovalne metode

Načrtovanje raziskave, pomen uporabe prave raziskovalne metode. Značilnosti posameznih raziskovalnih metod in raziskovalnih pristopov. Usposabljanje za samostojno raziskovalno delo.

Organizacija informacij

Analiza in razvoj knjižničnih zbirk in knjižničnih katalogov ter drugih zbirk fizičnih dokumentov. Analiza in razvoj knjižničnih katalogov in drugih dokumentacij in podatkovnih zbirk.

Upravljanje in finančno vodenje založb

Temeljna pravila finančnega poslovanja založniških organizacij. Osnove finančnega menedžmenta, upravljanja in finančnega planiranja v profitnih in neprofitnih založniških organizacijah.

Pogoji za dokončanje programa

Za zaključek študija mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, predvidene s programom in učnimi načrti posameznih predmetov v skupnem obsegu 120 KT, ter pripraviti, predložiti in uspešno zagovarjati magistrsko delo. V njem teoretično in praktično razišče in opiše izbrano strokovno

vprašanje. Magistrsko delo izdeluje pod vodstvom mentorja oziroma mentorice. Študenti oz. študentke dvopredmetnih smeri morajo za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

Strokovni profil in veščine

Diplomanti in diplomantke drugostopenjskega študijskega programa Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji so usposobljeni za samostojno zahtevnejše strokovno delo v organizacijah, ki se ukvarjajo z zbiranjem, urejanjem, shranjevanjem in posredovanjem informacij in publikacij, odvisno od izbrane smeri in usmeritve študija. V okviru drugostopenjskega študija nadgradijo znanja prvostopenjskega študijskega programa in pridobijo širši nabor kompetenc s področja vodenja, načrtovanja in vrednotenja raznovrstnih aktivnosti v tovrstnih ustanovah. Znajo samostojno raziskovati ter uporabiti raziskovanje za podporo razvojnega dela in za ugotavljanje vpliva ustanove, v kateri delujejo. Spoznajo tudi najnovejša dognanja na področju svojega študija in jih znajo kritično uporabiti pri svojem strokovnem delu. Zavedajo se pomena in vloge informacij v sodobni družbi in posamezni ustanovi ter znajo promovirati in razširjati vpliv ustanove, v kateri delujejo. Na pridobljena znanja pomembno vpliva tudi izbira smeri, usmeritve in nabor izbirnih strokovnih oziroma zunanjih izbirnih predmetov, ki jih poslušajo med študijem.

Zaposlitvene možnosti

Ker se strokovno in znanstveno področje bibliotekarstva, informacijskih in založniških študijev ukvarja s preučevanjem vseh vidikov informacij od nastanka do uporabe ter z načrtovanjem procesov in storitev za učinkovit dostop do informacij, je poklic takega informa-

cijskega strokovnjaka oziroma strokovnjakinje eden od poklicev prihodnosti. Enopredmetni usmeritvi informacijska znanost in bibliotekarstvo ter dvopredmetna smer Bibliotekarstvo in informacijski študiji študentke in študente usposobijo za organizacijo informacij v gospodarstvu in negospodarstvu ter za najzahtevnejše strokovno delo v vseh vrstah knjižnic. Za delo v šolskih knjižnicah so potrebna tudi pedagoška znanja, ki jih je mogoče pridobiti po zaposlitvi v okviru pedagoško-andragoškega izobraževanja za strokovne delavce oziroma v okviru študija na dvopredmetni pedagoški smeri Bibliotekarstvo in informacijski študiji. Enopredmetna usmeritev založništvo pa usposablja za zahtevnejša strokovna opravila v knjižno-založniških in drugih medijskih hišah, ter v gospodarskih, vladnih in nevladnih organizacijah, v katerih poteka založniška dejavnost.

Kontakti za nadaljnje informacije

Strokovna služba oddelka

Nataša Elikan

natasa.elikan@ff.uni-lj.si

Soba 542

Telefon

+386 1 241 13 70

Uradne ure

od ponedeljka do petka
od 11.00 do 13.00

Skrbnik študijskega programa

Miha Kovač

mihael.kovac@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://biblio.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na e-poštni naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Zakaj študirati bibliotekarstvo, informacijske in založniške študije

»Na študij bibliotekarstva sem se vpisala, ker so me od nekdaj privlačile knjige in pisanje. Hvaležna sem za vse, kar mi je dal študij na Filozofski fakulteti: sposobnost kritičnega razmišljanja, široko paleto znanja in možnost opravljanja študijske prakse na področju, ki me je najbolj zanimalo – marketing v splošni knjižnici. Vsekakor sem v študijskih klopeh preživela nekaj res lepih let.«

– Vesna Lešnik, alumna študijskega programa Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji

»Bolj kot prva izbira je to prava izbira. Široko področje študija združuje razumevanje knjige in branja; iskanja, odkrivanja in organiziranja informacij ter razumevanje in uporabo različnih informacijskih tehnologij. Študij mi je omogočil, da znam, tudi v vsakdanjem življenju, na informacijske in druge probleme pogledati široko ter v poplavi informacij poiskati prave.«

– Neža Podjavoršek, alumna enopredmetnega študijskega programa Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji.